

Toermalijn

Anti- cyber pest protocol

SBO Toermalijn 2016-2017

Onderdeel van het veiligheidsplan
2016-2017

Inhoudsopgave

1. Anti-cyber pestprotocol
2. Inleiding
3. Curatieve aanpak van 'SBO Toermalijn'
4. Bijlagen

1. Anti-cyber pestprotocol

Dit protocol is onderdeel van het protocol "Anti-pesten" en heeft betrekking op digitaal pesten. In dit protocol staat beschreven wat we onder digitaal pesten verstaan en hoe wij als school zowel preventief als curatief optreden wanneer er sprake is van digitaal pesten.

Doel:

Doel van het protocol is het stimuleren van een integrale aanpak tussen de school, het kind(eren), ouders en externe hulpverlening om digitaal pesten effectief aan te pakken. Het protocol biedt handreikingen voor leerkrachten op SBO Toermalijn om digitaal pesten preventief en curatief effectief aan te pakken, kinderen en ouders beter te begeleiden en te ondersteunen.

Begripsomschrijving

Digitaal pesten is een diffuus en ongrijpbaar begrip dat allerlei vormen kan aannemen. Het is daarom van belang de kaders van het fenomeen te schetsen. Dit draagt bij aan een vollediger beeld van digitaal pesten en maakt een betere en vroegtijdige signalering mogelijk. Pesten kan als volgt worden gedefinieerd:

"Pesten is bewust herhaaldelijk iemand pijn doen (psychisch of fysiek) waardoor het welbevinden van één of meerdere betrokkenen er onder lijdt".

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Het is pesten via de digitale (virtuele wereld) media.

Het betreft het opzettelijk zwart maken of afkraken van iemand door middel van vervelende/negatieve comments opmerkingen of juist het groepsgewijs negeren van juist 1 persoon. YouTube, Facebook, Instagram, SnapChat, What's app en alle sociale media maken het heel gemakkelijk voor ons om allerlei foto's te laden en gelijk met de wereld te delen.

Vormen digitaal pesten:

- Versturen van vervelende berichten over iemand.
- Verspreiden van seksueel getinte berichten, foto's of filmpjes van een ander ('sexting').
- Tweets versturen waarin je zegt iemand in elkaar te gaan slaan.
- Aanmaken van een profiel met de gegevens van iemand anders.

Rol van de contactpersoon en de anti-pestcoördinator

Op SBO Toermalijn, vinden we het belangrijk dat kinderen, ouders en leerkrachten op een prettige manier in een veilig schoolklimaat met elkaar omgaan. De contactpersoon (meneer Gerard) heeft daarin een belangrijke (bege)leidende rol. Om ervoor te zorgen dat dit goed verloopt, heeft de contactpersoon samen met het team afspraken gemaakt over dingen die wel en niet kunnen op school. Deze afspraken gaan bijvoorbeeld over:

gedrag tussen kinderen, gedrag van leerkrachten en het gedrag van (hulp)ouders. Met deze afspraken zorgt de contactpersoon voor een veilige school waar niemand zich bang of onzeker hoeft te voelen. De contactpersoon let er extra op dat iedereen zich aan deze afspraken houdt. Komt er iemand op school toch in een vervelende situatie die hij/zij wel wil oplossen, maar niet weet hoe? Dan kunnen kinderen en ouders met deze problemen altijd terecht bij meneer Gerard. De anti-pestcoördinator (Anous van Sterkenburg) en de psycholoog (Nella Breekveldt) van SBO Toermalijn dienen als vraagbaak voor de contactpersoon.

2. Inleiding

Verschillen tussen digitaal en traditioneel pesten

Digitaal pesten wordt gedefinieerd als een verschijningsvorm van pesten in het algemeen. Dit neemt niet weg dat er belangrijke verschillen bestaan tussen digitaal pesten en het oude pesten. Digitaal pesten is vaak harder (grof taalgebruik) en heeft ook een hogere frequentie. De drempel om iemand verbaal te kwetsen, te bedreigen of belachelijk te maken ligt online blijkbaar lager dan offline. Kinderen die zich online weleens op een dergelijke manier uitlaten, geven aan dat zij dit grappig vinden of als spelletje beleven. Hoe de boodschap bij de ontvanger aankomt, blijft de pesters onduidelijk. De intentie was misschien zo kwaad nog niet, het effect kan desastreus zijn. Het opzoeken van de grens kan, soms onbedoeld, leiden tot grensoverschrijdend gedrag.

Een tweede verschil tussen digitaal en traditioneel pesten heeft te maken met de mogelijke anonimiteit van digitaal pesten. Gepest worden is al erg genoeg. Wanneer de pester anoniem is, heeft dat uiteraard verstrekken gevolgen voor de mate van veiligheid die het slachtoffer ervaart. Het kan iedereen zijn, niemand is dus meer te vertrouwen. Voor de pester(s) kan de anonimiteit van digitaal pesten juist een reden zijn om het pestgedrag voort te zetten. Niemand weet immers wie er achter de pesterijen zit. Digitaal pesten kan diep ingrijpen in het privéleven van het slachtoffer. Mocht het slachtoffer vroeger nog hopen dat het pesten na schooltijd stopte, tegenwoordig ben je nergens en nooit meer veilig. Zodra je thuis je computer aanzet, slaat de angst toe. Je telefoon zet je maar liever uit. Helemaal niet chatten of appen is meestal geen optie omdat het slachtoffer niet verder in een sociaal isolement terecht wil komen. In het geval van digitaal pesten is er geen zwijgende middengroep aanwezig, er zijn geen stille getuigen. Door de snelheid en algemene toegankelijkheid van internet kan het pesten zich bijzonder snel over een grote groep verspreiden. Op internet kan iedereen getuige zijn van de pesterijen of er zelfs aan deelnemen. Digitaal pesten is onzichtbaarder voor leerkrachten en ouders.

Het slachtoffer heeft, nog meer dan bij het oude pesten, het gevoel er alleen voor te staan: Je zit alleen (op je kamer) achter de computer, het is je eigen telefoon. Digitaal pesten is moeilijker als zodanig te benoemen dan traditioneel pesten. De intentie van de pester en het effect op het slachtoffer kunnen verder uiteen liggen. Het is een groeiend probleem.

Door onderstaande punten tracht SBO Toermalijn digitaal pesten preventief te voorkomen:

1. Er zijn gedragsregels over het computergebruik op school opgesteld (zie bijlage 1) en deze hangen zichtbaar in de klassen.
2. Wanneer de leerkracht merkt, dat kinderen uit zijn/haar klas thuis chatten of e-mailen met elkaar bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen én risico's hiervan. De leerkracht kan met de klas afspraken maken over omgaan met elkaar bij het chatten. Er zijn verschillende materialen aanwezig om preventief te werken hierover (zie bijlage 2) Ook is er informatie te vinden op diverse websites, welke in bijlage 3 worden genoemd.
3. Er worden lesmethodes gehanteerd, waarbij aandacht wordt besteed aan digitale communicatie, zoals : Diploma Veilig Internetten van Kennisnet in groep 8 en voorlichting via Bureau Halt: digipesten- voor groep 8.

3. Curatieve aanpak van 'SBO Toermalijn':

Signalen betreffende digitaal pesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert, dat er sprake is van digitaal pesten, volgt hij/zij in overleg met de contactpersoon van SBO Toermalijn onderstaand stappenplan.

Stappenplan

In overleg met de contactpersoon kan er voor worden gekozen dat de leerkracht de gesprekken samen met de contactpersoon voert.

1. Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de dader(s)

Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders in gesprek gegaan wordt. Daarvoor dienen de dader(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht/contactpersoon, slachtoffer, dader) kan plaatsvinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht/contactpersoon:

- Deze leerling en diens klacht serieus neemt.
- De leerling zijn verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt.
- Zich probeert in te leven in de leerling.
- Geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen.
- De leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en te verwijderen wanneer het om pesten via social media gaat. Voordat de leerling dit doet, moet deze de gesprekken uitprinten die hij/zij heeft gevoerd met de pester. Deze gesprekken kunnen mogelijk als bewijsmateriaal dienen.
- Door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

Opsporen van de dader(s)

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is zal er getracht moeten worden om dit op te sporen. Dit kan gedaan worden door gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is. Wanneer het pesten op school gebeurt, kan dit in samenwerking met het systeembeheer worden achterhaald. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten en aanwijzingen kunnen de dader verraden. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd. Afhankelijk van of er een strafbaar feit is gepleegd, kunnen ouders er ook voor kiezen om aangifte te doen bij de politie.

Gesprek met de dader(s)

Het is van belang dat de leerkracht/contactpersoon:

- Ingaat op wat er gaande is.
- Doorvraagt.
- Goed luistert naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus neemt.
- Wijst op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling.

- Duidelijk maakt dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is. Er kunnen dan strafrechtelijke consequenties volgen.

2. Ouders/verzorgers van de leerlingen op de hoogte stellen

Wanneer het om “structureel digitaal pesten” gaat informeert de leerkracht (of contactpersoon) zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt. De leerkracht (of contactpersoon) kan het volgende aan de orde stellen in het gesprek:

- Signalen bespreken
- Informeren over gemaakte afspraken of afspraken maken betreffende het kind
- Informeren over maatregelen die genomen kunnen worden
- Verwijzen naar instanties die verder kunnen helpen, zoals meldknop.nl en www.pestweb.nl

3. Afronding

De leerkracht (of contactpersoon) houdt contact met de ouders over het incident. Wanneer de leerkracht en contactpersoon beiden signaleren, dat het digitaal pesten daadwerkelijk is gestopt, informeert de leerkracht de ouders/verzorgers hierover. De leerkracht registreert dit in overleg met de contactpersoon in de zogenaamde ‘incidentenregistratie’ en in Parnassys. Hiermee is de procedure afgerond.

4. Nazorg

Het is belangrijk om de leerlingen voorlopig te blijven volgen, om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert.

De leerkracht vraagt af en toe hoe het met de gepeste leerling gaat. De leerkracht onderhoudt ook het contact met de pester door ook te vragen hoe het met hem/haar gaat.

5. Blijvend pestgedrag; herhaling van het pestgedrag

Wanneer het pesten door blijft gaan of terugkeert, volgen we achtereenvolgens de volgende stappen:

1. Er vindt een gesprek plaats tussen directie, contactpersoon, leerkracht en ouders van de pestende leerling. In dit gesprek worden afspraken gemaakt over de aanpak.
2. De leerkracht maakt van dit gesprek een verslag
3. Mocht in het voornoemde gesprek geen overeenstemming bereikt worden, dan nemen de directie, contactpersoon en leerkracht een besluit over de vervolgstappen. Hiervan worden ouders binnen een week na het gesprek schriftelijk op de hoogte gesteld
4. Bij aanhoudend ongewenst gedrag van de leerling kan de directie besluiten tot een (tijdelijke) schorsing van de leerling
5. Wanneer ook hierna het ongewenste gedrag aanhoudt, zal de directeur het bevoegd gezag verzoeken tot verwijdering over te gaan. Hierbij wordt de procedure als omschreven in de schoolgids (toelating, schorsing en verwijdering) in acht genomen

Bijlage 1

Gedragsregels t.a.v. het computer gebruik voor de leerling.

1. Iedereen logt in met zijn of haar eigen naam.
2. Je gebruikt de computer alleen voor hetgeen waarvoor je achter de computer zit.
3. Werk met een zoekmachine (www.google.nl)
4. Je mag geen software downloaden van internet.
5. Je mag alleen bestanden opslaan op de 'M-schijf'.
6. Vind je een site waar je iets onprettigs ziet, meld dit bij je juffrouw of meneer.
7. Je maakt geen gebruik van chat-box of email.
8. Er wordt niet gepest via internet. Niet op school maar ook niet thuis.
9. Geef je email adres nooit aan onbekenden.
10. Bestel of koop niets via internet.
11. Laat anderen niet meekijken met je wachtwoord.

Gedragsregels t.a.v. het computer gebruik voor de leerkrachten.

1. Er is geen email verkeer met de leerlingen.
2. Zie er op toe dat de leerlingen de computer/internet op een verantwoorde wijze gebruiken.
3. Grijp in als de leerlingen zich niet aan de gedragsregels houden.
4. Wanneer er een website die ongeschikt is voor kinderen niet geblokkeerd is, wordt dit gemeld aan de ICT-coördinator.
5. Het privé gebruik van de schoolcomputers wordt tot een minimum beperkt.
6. Werk alleen onder je eigen inlognaam en niet op die van een ander.
7. Er is geen contact met de leerlingen via Facebook e.d.